

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«КИЇВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА БІЗНЕС-АДМІНІСТРУВАННЯ**

**VI МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
«БІЗНЕС-АНАЛІТИКА:
МОДЕЛІ, ІНСТРУМЕНТИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ»**

**Київ – Україна
4-5 березня 2025 р.**

УДК 330.46
ББК 65.05

Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції «Бізнес-аналітика: моделі, інструменти та технології». 4-5 бер. 2025. К.: ДУ КАІ, 2025. 306 с.

Збірник містить матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції «Бізнес-аналітика: моделі, інструменти та технології». В збірнику представлено результати фундаментальних і прикладних досліджень, які стосуються розробки та впровадження новітніх цифрових технологій, економіко-математичних методів та моделей управління соціально-економічними процесами глобалізованого суспільства через підвищення якості управління складними системами різної природи.

Видання розраховане на науковців, викладачів, економістів, фінансистів, аналітиків, державних службовців, здобувачів освіти вищих навчальних закладів та суб'єктів господарювання.

Редакційна колегія не завжди поділяє думку авторів і не несе відповідальності за недостовірність опублікованих даних.

Тези друкуються у авторській редакції. За точність викладеного матеріалу відповідальність покладається на авторів.

© Державний університет «Київський
авіаційний інститут», 2025

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. АНАЛІТИЧНІ МЕТОДИ, МОДЕЛІ ТА ІНСТРУМЕНТИ В ЗАДАЧАХ УПРАВЛІННЯ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ	8
Біленко А. Методи прогнозування валютних курсів.....	8
Квашук Д., Буравльов О. Моделювання бізнес-ризиків в егр: інтеграція блокчейну, машинного навчання та агентного підходу	12
Вареник В. Застосування методів теоретико-ігрового підходу для цілей належної перевірки клієнтів	16
Войченко Т., Радченко О. Технології сталого розвитку: бізнес-аналітика для транспорту та інноваційних систем	19
Гриценко С., Савченко Л. Ітераційний алгоритм проектування ланцюгів постачання	24
Дем'янов С. Адаптивне прогнозування попиту в умовах нестабільного ринку: методи, моделі та підходи.....	28
Кудлай В., Снарва Н. Світові фінансово-економічні кризи та антикризові стратегії в умовах глобалізації.....	34
Мітюшкін Б., Олешко Т. Прогнозування макроекономічних ризиків за допомогою машинного навчання	38
Олешко Т., Федчик Т. Мінімізація інвестиційних ризиків у фармацевтичну галузь України під час війни.....	40
Попик Н., Фірова М. Аналіз впливу макроекономічних показників на фінансові результати комерційних банків	43
Рогоза М., Максимчук Р., Шило В. Особливості моделювання та оптимізації бізнес-процесів суб'єкта іт-сфери на проектному підході.....	48
Сандул Т., Решетняк Т. Прогнозування споживчих витрат домогосподарств..	52
Тростяньська К. Методологічні підходи до оцінки ефективності бізнес-моделі: показники, інструменти та практичні аспекти	58
Філяр С., Сімаков С., Саганець І. Механізм забезпечення економічної безпеки ринку цінних паперів як елементу розвитку держави та банківської системи	61
Чала К. Впровадження штучного інтелекту в логістиці: оптимізація процесів та підвищення ефективності.....	64
Чернишов О., Постніков О. Моделювання впливу зовнішніх факторів на стійкість економічних систем	68
Шевченко О. Наукові підходи формування довгострокових стратегій підвищення конкурентоспроможності брендів.....	72
Шимко А. Застосування нових бізнес-моделей діяльності українських авіакомпаній під час війни	78

VI Міжнародна науково-практична конференція «Бізнес-аналітика: моделі, інструменти та технології»

СЕКЦІЯ 2. АНАЛІЗ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ У СВІТОВІЙ ЕКОНОМІЦІ.....	83
Melnyk S., Pron N. EU migration policy in the context of global challenges: current issues and prospects for Ukraine.....	83
Šipilova V. Smart specialization strategy for sustainable development of regional economies	88
Михальченко О., Аль-Майяхі А. Драйвери розвитку світової авіаційної галузі та детермінанти забезпечення конкурентоспроможності авіаперевізників	89
Братусь І. Оцінювання соціальної складової сталого розвитку підприємств з врахуванням особливостей формування інклюзивної економіки	94
Васильєв Д., Сімахова А. Повоєнне відновлення економіки України в умовах євроінтеграції	100
Висоцький Ф., Соловйова О. Перспективи використання сонячної енергетики	103
Львіна Д. Міжнародні економічні організації постколоніальних країн.....	106
Кудлай В. Soft-skills сучасного фахівця: важливість та необхідність їх розвитку	110
Кудлай В., Панасюк М. Глобалізація та її вплив на економічний розвиток ...	114
Лян С. Глобалізація світової економіки: виклики, наслідки та перспективи розвитку	119
Мітюшкін Б. Роль міжнародних організацій у забезпеченні економічної безпеки національних економік.....	121
Музика Н. Торговельні війни США та Китаю	124
Паливода Т. Українці в Італії: досвід та перспективи розвитку двосторонніх міжнародних відносин.....	127
Пилипенко В. Теоретичні основи впливу податкового навантаження на економічний ріст	130
Прохорчук О. Важливість офшоризації наукової сфери України.....	134
Сандул Т. Криптовалюти та децентралізовані фінанси (DEFI) у міжнародній фінансовій системі.....	137
Соляков В., Олешко Т. Енергетична безпека України в умовах сучасних викликів	143
Терещенко Г., Белінська Г. Світовий досвід застосування освітніх інновацій для підвищення якості людського капіталу в умовах глобальних викликів	148
Ткаченко В. Трендові напрями інвестицій у світовому авіасекторі	152
Швець Н. Реформування торговельної політики України: оптимізація балансу між відкритістю ринків та захистом національних інтересів	159
Юсюк І. Просторовий аналіз індексу щастя в світі	162
СЕКЦІЯ 3. ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ МАРКЕТИНГОВОГО ТА ФІНАНСОВОГО УПРАВЛІННЯ БІЗНЕСОМ.....	166

Baraniuk A. Prompt engineering as an innovative type of engineering services in the field of marketing.....	166
Hrebelnyk O. Ensuring sustainable business development through the use of ESG strategies	169
Polous B. Nepotism as an image mistake in forming company's HR brand.....	172
Polous O. "Toxic productivity" as a cognitive error in personnel marketing.....	175
Біловодська О., Дробот В. Вплив інтернет-маркетингу на різні покоління споживачів	178
Казанська О., Матвійчук Ю. Хеджування маркетингових ризиків на ринку жіночого одягу	184
Камінська Л., Казанська О. Аналіз маркетингових ризиків у сфері роздрібної торгівлі на прикладі ТОВ “Епіцентр”	188
Куран О., Жамойда О. Вплив маркетингових ризиків на розвиток малого бізнесу	191
Пічкарь А. Вплив сучасних трендів інтернет-маркетингу на формування конкурентних переваг підприємств.....	196
Попик Н., Полякова Ю. Характеристика фінансових ризиків підприємства під час війни	200
Попович О., Попович В. Програмні продукти, які допомагають вести бухгалтерський облік на підприємствах України	204
Сандул Т. Стан та перспективи розвитку банківського кредитування фізичних осіб в Україні.....	208
Семенюк А. Тенденції розвитку страхування життя в Україні	216
Стамат В., Єгорова У. Сучасні тенденції розвитку маркетингових досліджень ринку кисломолочного сиру	220
Толстенко В. Фінансова безпека міжнародних авіакомпаній.....	223
Школенко О., Зелінська К. Особливості формування дослідження комплексу маркетингу в умовах сучасного бізнес-середовища	226
СЕКЦІЯ 4. ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ЦИФРОВІЗАЦІЯ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ	230
Khomiak O. Genesis of the information analytics value for ensuring company's marketing and management activities efficiency	230
Kvaratskhelia M. Digital technologies in Georgia.....	233
Menshikov V., Simakhova A., Ruza O. Development of startup ecosystems in Ukraine, Georgia and Latvia.....	235
Васильєва С., Марина А. Роль інформаційних технологій у розвитку біржових ринків	237
Васюткіна Н. Розвиток штучного інтелекту та його впровадження в бізнес-процеси підприємств	240

VI Міжнародна науково-практична конференція «Бізнес-аналітика: моделі, інструменти та технології»

Дегтярьов В. Перспективи використання штучного інтелекту в плануванні діяльності промислового підприємства	245
Дияк Ю. Цифровізація, сталий розвиток та відкриті інновації	249
Жаворонков В. Інституціональні аспекти розвитку інформаційної економіки в сучасних умовах	252
Касьянова Н. Цифрові технології: виклики та можливості	255
Крищенко К. Підвищення прозорості бюджетної системи України шляхом використання сучасних інструментів аналітики даних	261
Олешко Т., Бронський О. Особливості впровадження ERP-систем	265
Олешко Т., Лещинський О. Інформаційна система планування бізнес-ресурсів компанії	269
Орлик О., Ярчук А. Системи бізнес-аналітики у підвищенні ефективності підприємницької діяльності	275
Паламаренко О., Кочетков В. Розвиток цифрової економіки України: виклики та можливості	278
Поштарук М., Олешко Т. Ризики використання електронних грошей	282
Сідак Є., Кочетков В. Перспективи цифрової трансформації: світовий досвід та уроки для України	286
Снарора Н. Цифровізація економіки: перспективи для бізнесу	289
Стамат В., Молчанова О. Діджиталізація якісних методів досліджень ринку хлібобулочних виробів	292
Хількевич К., Кочетков В. Розвиток цифровізації процесів діяльності провідних компаній світу	295
Чернишов О. Роль еколого-відповідального маркетингу в умовах цифрової економіки	298
Юрін М. Позиціонування бренду в умовах цифрових трансформацій економіки	302

Рогоза М.,

*доктор економічних наук, професор,
професор кафедри економічної кібернетики бізнес економіки та
інформаційних систем,*

Полтавський університет економіки і торгівлі

Максимчук Р.,

аспірант, Полтавський університет економіки і торгівлі,

Шило В.,

аспірант, Полтавський університет економіки і торгівлі

ОСОБЛИВОСТІ МОДЕЛЮВАННЯ ТА ОПТИМІЗАЦІЇ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ СУБ'ЄКТА ІТ-СФЕРИ НА ПРОЕКТНОМУ ПІДХОДІ

В роботі досліджено особливості моделювання та оптимізації бізнес-процесів як окремого проекту з чітко визначеними цілями, термінами виконання та командою в умовах динаміки технологічних змін та війни. Виділено особливості структуризації проекту процесу моделювання та оптимізації бізнес-процесів в умовах технологічних змін у діяльності суб'єктів господарювання, розкрито основні проблеми моделювання та оптимізації бізнес-процесів, пов'язаних із впливом науково-технологічного розвитку та форм ведення бізнесу, сформуовано висновки.

Ключові слова: моделювання, оптимізація, бізнес-процеси, Іт-сфера, проектний підхід, проект, технологічні зміни

Основною метою моделювання бізнес-процесів є чітке представлення того, як працюють бізнес-процеси в організації, що забезпечує системність організації виконання окремих функціональних завдань для таких бізнес-процесів, відповідальність та призначення ресурсів для досягнення запроєктованих результатів діяльності. У процесі досягнення поставленої мети необхідно звернути увагу на візуалізацію, аналіз неефективності та оптимізацію бізнес-процесів з метою використання змін для ефективності діяльності. Вирішення ідентифікованих завдань є основою для автоматизації бізнес-процесів за допомогою інформаційних технологій на основі встановлення єдиних стандартів виконання робіт.

Актуальність проектного підходу до моделювання та оптимізацію бізнес-процесів як окремого проекту автоматизації бізнес-процесів з чітко визначеними цілями, термінами виконання, бюджетом в умовах динаміки технологічних змін будується також на тому, що Кабінет міністрів ухвалив постанову, яка встановлює єдині стандарти для створення, оновлення та підтримки державних ІТ-систем. Метою таких змін є встановлення нових правил, які спрямуються на

Секція 1. Аналітичні методи, моделі та інструменти в задачах управління та прогнозування розвитку економічних систем

оптимізацію витрат, підвищення прозорості ефективності цифрових сервісів. Згідно цієї постанови, на всіх етапах життєвого циклу державних ІТ-систем діятимуть обов'язкові вимоги щодо: створення, оновлення та розвитку програмного забезпечення; підтримки та адміністрування інформаційних ресурсів; заміни застарілих і неефективних програм; локалізації софту відповідно до українських стандартів [1]. Ефективність використання ресурсів суб'єкта управління формується на основі єдиного стандарту та уніфікації, оптимізації державних витрати на ІТ-продукти, відкритість стандартів до інтеграції інформаційних систем між собою та їх адаптивність, посиленні вимог до кібербезпеки й захисту даних [1].

Проектний підхід необхідний у використанні методів оптимізації бізнес-процесів для формування проектів із забезпечення ключових аспектів оптимізації бізнес-процесів, оскільки це безперервний процес у підвищенні конкурентоспроможності підприємства, орієнтований на клієнта, забезпечуючи при цьому впровадження змін та залучення персоналу до процесу оптимізації. Тому, в умовах значного рівня змін ринкового середовища одним із головних завдань, які необхідно враховувати у моделюванні та оптимізації бізнес-процесів суб'єкта Іт-сфери є врахування динаміки у змінах в діяльності організації та веденні бізнесу на основі взаємодії бізнес-процесів, розвиток якого забезпечується на проектному підході реалізації удосконалення власних бізнес-процесів. Оптимізація бізнес-процесів діяльності в умовах динаміки технологічних змін, пов'язаних із впливом науково-технологічного розвитку, забезпечується різними методами та підходами моделювання. Нинішній етап у розвитку суб'єкта діяльності потребує складних рішень організаційного характеру для забезпечення формування конкурентоспроможних позицій на ринку на основі ефективного використання ресурсів та прогнозування необхідних масштабів їх забезпечення. Тому головним процесом є процес визначення напрямів сучасних досліджень, розуміння впливу науково-технічного прогресу на проекти високотехнологічного характеру у сфері технологій, наукової продукції. Розробка та впровадження продукції суб'єкта Іт-ринку, як проекта високотехнологічного характеру впровадження інформаційних технологій для автоматизації бізнес-процесів, потребує постійного реінжинірингу на основі радикального перепроєктування бізнес-процесів, зміни в яких повинні бути спрямовані на покращення задоволеності клієнтів. У цьому випадку проектний підхід будується на необхідності встановлення ключових показників ефективності (КПІ) для вимірювання залучення персоналу до процесу оптимізації та оцінки її результатів, формуючи при цьому системність організації. Системність проектного підходу оптимізації бізнес-процесів розпочинається на етапі розробки плану проекту, включаючи

графік виконання робіт, бюджет, план управління ризиками та комунікаційний план, що формує можливості вибору методології моделювання.

Для Іт-структур використання проектного підходу оптимізації бізнес-процесів буде будуватись з урахуванням форм ведення бізнесу. Форми бізнесу у сфері ІТ мають такі особливості діяльності: аутсорсинг розробки програмних продуктів (англ. software house), аутстафінг (outstaffing), продуктові ІТ-компанії, які мають власні програмні продукти. Вид та особливості діяльності впливають на вибір моделювання та оптимізацію бізнес-процесів. Серед таких особливостей діяльності практиками визначено такі: аутсорсинг та аутстафінг компанії не володіють інтелектуальними правами на програмні продукти, правами яких володіють замовники розробки, що формує, в свою чергу, бізнес-процеси у своїй операційній діяльності; продуктова ІТ-компанія є сама собі замовником, досліджуючи ринок, обирає бізнес-модель, управляє ризиками, інвестує у розробку, просуває продукт, веде операційну діяльність бізнесу на основі свого продукту [2].

В останні роки, коли йде війна, сформувались фактори негативного характеру для розвитку вітчизняного ІТ-бізнесу, результатом впливу яких є: закордонні замовники відмовились від майбутніх і поточних проєктів у наших аутсорсерів, щоб зменшити свої ризики; десятки компаній відкрили офіси за кордоном і перевели своїх співробітників в інші країни; у 2023 році для ІТ-галузі перестав працювати пільговий режим по сплаті ПДВ, 2%-ві ФОП-и повернули на 5% з середини 2023 року [2]. В результаті такого впливу на ІТ-бізнес компанії стали компенсувати втрати, піднімаючи ціни на свої послуги і програмне забезпечення та звільняють працівників, або знижують зарплати та частоту її підвищення [2].

Тому, під впливом негативних факторів розвитку бізнесу, основними цілями оптимізації бізнес-процесів стало: зниження витрат на виконання бізнес-процесів; скорочення часу виконання бізнес-процесів; підвищення якості продукції або послуг; підвищення задоволеності клієнтів та покращення обслуговування клієнтів; підвищення продуктивності праці. Моделювання та оптимізація бізнес-процесів, залишаються важливими інструментами для підвищення конкурентоспроможності підприємства ІТ-сфери та є критично важливими для забезпечення розвитку галузі. Ключовими аспектами в умовах технологічних змін та війни є адаптація до необхідності безперервності бізнесу на основі розробки та впровадження проєктів моделювання та оптимізації критично важливих процесів, диверсифікації інфраструктури та даних, включаючи смарні рішення, розподілу команд та робочих місць для мінімізації ризиків, регулярне оновлення програмного забезпечення та навчання персоналу, моніторинг ризиків кібербезпеки, створення безпечних умов праці. Оптимізація

Секція 1. Аналітичні методи, моделі та інструменти в задачах управління та прогнозування розвитку економічних систем

бізнес-процесів в умовах технологічних змін на основі проектного підходу впровадження нових технологій можливе на основі використання: штучного інтелекту, хмарних обчислень, автоматизації для підвищення ефективності; використання Agile-методологій для управління проектами та розробки програмного забезпечення. Базуючись на Agile-методології для проектів оптимізації бізнес-процесів в умовах швидких змін та невизначеності, забезпечується ефективність проектів оптимізації бізнес-процесів на основі гнучкості, зосередженні на постійному вдосконаленні команди, фокусуванні на усуненні втрат, управлінні процесами з постійним потоком завдань, збільшення прозорості та контролю над процесом, що підвищує ефективність проектів оптимізації бізнес-процесів.

Проведено наукові пошуки особливостей, в результаті яких було виявлено, що в основу проекту для моделювання та оптимізації бізнес-процесів у контексті діяльності в умовах технологічних змін та впливу війни необхідно використати такі показники: зниження витрат на виконання бізнес-процесів; скорочення часу виконання бізнес-процесів; підвищення якості продукції або послуг; підвищення задоволеності клієнтів та покращення обслуговування клієнтів; підвищення продуктивності праці. Структуризацію проекту процесу моделювання та оптимізації бізнес процесів можливо представити у логічній послідовності так: аналіз поточних бізнес-процесів (вхідними будуть дані поточних бізнес-процесів, вихідними - звіт про аналіз, управляючими елементами - критерії оцінки); виявлення вузьких місць та можливостей для покращення (вхідними будуть дані звіту про аналіз, вихідними - перелік вузьких місць та сильних сторін, управляючими елементами - критерії оптимізації); розробка оптимізованих бізнес-процесів (вхідними будуть - вузькі місця, вихідними - оптимізовані бізнес-процеси, управляючими елементами - IT-рішення); впровадження оптимізованих бізнес-процесів (вхідні дані - оптимізовані бізнес-процеси, вихідні дані - діючі оптимізовані процеси, управляючими елементами - план навчання персоналу); оцінка результатів (вхідними будуть дані – діючі оптимізовані процеси, вихідні- звіт про отримані результати оптимізації, управляючими елементами - ключові показники ефективності). Платформою успіху проекту моделювання та оптимізації бізнес-процесів є вмотивованість команди проекту на забезпечення зниження вартості результатів бізнес-процесів на основі процесів оптимізації та їх моделювання, що забезпечує також конкурентоздатність компанії.

Список використаних джерел

1. Уряд ухвалив нові правила для створення та адміністрування державних ІТ-систем. Урядовий портал. 21 лютого 2025. - <https://www.kmu.gov.ua/news/uriad-ukhvalyv-novi-pravyla-dlia-stvorennia-ta-administruvannia-derzhavnykh-it-system>.

VI Міжнародна науково-практична конференція «Бізнес-аналітика: моделі, інструменти та технології»

2. Майбутнє IT-бізнесу в Україні: що робити, в який бік рухатись, чи переходити на продукт.- <https://dou.ua/forums/topic/43007/>.

Сандул Т.,

*здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
здобувач вищої освіти ОС «Бакалавр»*

факультету економіки та бізнес-адміністрування

Решетняк Т.,

*старший викладач кафедри бізнес-аналітики та цифрової економіки
ДУ «Київський авіаційний інститут»*

ПРОГНОЗУВАННЯ СПОЖИВЧИХ ВИТРАТ ДОМОГОСПОДАРСТВ

Прогнозування споживчих витрат домогосподарств є важливою складовою економічного аналізу, що дозволяє оцінювати тенденції розподілу фінансових ресурсів та їхній вплив на макроекономічне середовище. У роботі розглянуто ключові економічні теорії та моделі, які використовуються для прогнозування витрат, включаючи систему майже ідеального попиту (AIDS), гіпотезу життєвого циклу, а також кількісні та якісні методи аналізу, такі як аналіз часових рядів, регресійний аналіз та метод Дельфі. Особливу увагу приділено впливу макроекономічних факторів, технологічного розвитку та психологічних аспектів на споживчу поведінку. Окрім традиційних моделей, розглянуто використання штучного інтелекту та машинного навчання у прогнозуванні витрат, що дозволяє підвищити точність передбачень. Висвітлено практичні аспекти застосування методів прогнозування в умовах мінливого економічного середовища, зокрема на прикладі роздрібної торгівлі та економічної політики.

Ключові слова: споживчі витрати, прогнозування, економічні моделі, аналіз часових рядів, регресійний аналіз, штучний інтелект, метод Дельфі, макроекономічні фактори, поведінкова економіка.

Прогноз споживчих витрат домогосподарств є важливим аспектом економічного аналізу, який зосереджується на прогнозуванні того, як домогосподарства розподіляють свої фінансові ресурси на споживання. Ця область дослідження відома своїм значним впливом як для бізнесу, так і для політиків, оскільки точні прогнози допомагають приймати правильні стратегічні рішення, пов'язаними з розподілом ресурсів, маркетингом та економічним плануванням. З часом різні економічні теорії та методології, включаючи гіпотезу життєвого циклу та передові статистичні моделі, допомогли

Наукове видання

**ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
VI МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«БІЗНЕС-АНАЛІТИКА:
МОДЕЛІ, ІНСТРУМЕНТИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ»**

Відповідальний за випуск: Тельнова Г.В.

Головний редактор: Касьянова Н.В.

Підписано до друку 12.03.2025 р. Формат 60х90 1/16
Папір офсетний. Умовн. др. арк. 16,89. Обл. вид. арк. 16,89.
Друк різнограф. Тираж 150 прим